

Brit Bennett

KAYIP YARIM

Çeviren
Arzu Altınanıt

Ailem için

I. BÖLÜM
KAYIP İKİZLER
(1968)

1

Kayıp ikizlerden birinin Mallard'a geri döndüğü sabah Lou LeBon bu haberi vermek için koşarak restorana gitti ve üzerinden uzun yıllar geçmiş olmasına rağmen sarf ettiği çabadan dolayı gömlek yakası koyulaşmış, göğsü hızla inip kalkarak kan ter içinde cam kapıları itip içeri giren Lou'nun şaşkınlığını bugün bile herkes hâlâ hatırlıyor. Henüz tam uyanamamış yaklaşık on müşteri etrafını sarıp bağıra çağıra konuşmaya başladı ama çoğu sırf gerçekten heyecanlı bir olaya şahit olmuş olmak için kendilerinin de orada olduğu yalanını söylüyordu. Çiftçilikle geçinen insanların yaşadığı bu küçük kasabada Vignes ikizleri ortadan kaybolduğundan beri şaşırtıcı hiçbir olay yaşanmamıştı. Ama 1968 Nisan'ının o sabahı Lou işe giderken Desiree Vignes'in elinde küçük bir valizle Partidge Caddesi'nde yürüdüğünü gördü. On altı yaşında kasabayı terk ettiği günden farklı değildi – teni hâlâ hafif nemli kum kadar açık renkliydi. Dar kalçalı vücudu güçlü bir rüzgârda sallanan bir dalı andırıyordu. Desiree, başı önde hızla yürüyordu ve –Lou ilgi çekmeye çalışırcasına burada bir süre sustu– yedi-sekiz yaşlarında katran kadar siyah bir kız çocuğunun elini tutuyordu.

“Kapkara,” dedi. “Sanki Afrika'dan gelmiş gibi.”

Lou'nun Yumurta Evi'nde küçük gruplar hâlinde bir düzine farklı sohbet başladı. Aşçı gördüğü kişinin gerçekten Desiree olup olmadığını merak etti çünkü Lou mayısta

altmış yaşını dolduracaktı ve hâlâ gözlük takmayacak kadar kibirliydi. Garson, “Öyle olmalı,” dedi – kör bir adam bile Vignes kızlarından birini gözden kaçırmazdı ve bu kesinlikle diğer kız olamazdı. Yulaf lapalarını ve yumurtalarını tezgâhta yarım bırakan müşteriler akılsız Vignes kızlarını umursamıyorlardı, onların derdi koyu tenli çocuğun kim olabileceğiydi. Desiree’nin kızı olabilir miydi?

“Başka kim olabilir?” dedi Lou. Peçetelikten birkaç peçete alıp terli alnını sildi.

“Belki de sahiplenmek zorunda kaldığı bir yetimdir.”

“Desiree’den bu denli koyu siyah bir şey nasıl çıkar anlamıyorum.”

“Desiree bir yetimi sahiplenecek biri gibi geliyor mu sana?”

Elbette gelmiyordu. Bencil bir kızdı o. Desiree’yle ilgili hatırladıkları tek şey buydu, bunun dışında fazla bir şey hatırlamıyorlardı. İkizler gideli on dört yıl olmuştu, herhangi birinin onları tanıyamayacağı kadar uzun bir süreydi bu. Kurucu Günü dansından sonra anneleri holün hemen aşağı tarafında uyurken ortadan kaybolmuşlardı. İkizler bir sabah banyo aynasının karşısına geçmişlerdi, saçlarıyla uğraşan birbirinin aynı dört kız. Sonrasında yatak boştu, Stella yaptığında dümdüz, Desiree yaptığında buruş buruş olan yatak örtüsü diğer günler gibi örtülmüştü. Kasabadaki herkes bütün sabah onları aradı, ormanda adlarını seslendi, ya kaçırıldılarsa diye aptalca endişelendi. Ortadan yok oluşları yeniden diriliş öncesi ortadan yok olan inananlar kadar ani görünüyordu, Mallard’da sadece günahkârlar kalmıştı sanki.

Tabii gerçek ne şeytani ne de mistikti. İkizler, yani sorumluluklarından kaçan o bencil kızlar, kısa süre sonra New Orleans’ta ortaya çıktı. Evden uzun süre uzak kalamazlardı. Şehir yaşamı onları perişan ederdi. Parasız kalacak, korkacak

ve burunlarını çeke çeke annelerinin kollarına döneceklerdi. Ama asla geri dönmediler. Geri dönmedikleri gibi bir yıl sonra farklı yönlerle dağıldılar, paylaştıkları yumurta gibi hayatları da ikiye ayrıldı. Stella beyaz oldu, Desiree ise bulabildiği en koyu tenli adamla evlendi.

Şimdi geri dönmüştü. Nedenini Tanrı bilir. Belki de yuva özlemi. Bunca yıl sonra ya annesini özledi ya da siyahi kıızıyla hava atmak istedi. Mallard'da kimse siyahi biriyle evlenmezdi. Kimse buradan ayrılmazdı ama Desiree bunu zaten yapmıştı. Siyahi bir adamla evlenmek ve kapkara kızını bütün kasabada dolaştırmak fazla ileri gitmekti.

Lou'nun Yumurta Evi'nde kalabalık dağıldı, aşçı bone-sini taktı, garson masadaki bozuklukları saymaya başladı, iş tulumlu adamlar kahvelerini bir dikişte bitirip rafineriye doğru yola koyuldular. Lou kirli cama yaslanıp yola baktı. Adele Vignes'ı araması gerekiyordu. Yaşadığı onca şeyden sonra kendi kızı tarafından pusuya düşürülmesini doğru bulmuyordu. Şimdi de Desiree ve o siyahi çocuk. Tanrım. Telefona uzandı.

Aşçı, "Sence burada kalmaya mı hazırlanıyorlar?" diye sordu.

"Kim bilir? Ama acelesi varmış gibi görünüyor," dedi Lou. "Neden acele ettiğini merak ediyorum. Yanımdan geçerken bana baktı ama ne el salladı ne de başka bir şey yaptı."

"Burnu büyük şey. Bu kadar burnu büyük olacak ne var?"

"Tanrım," dedi Lou. "Hiç bu kadar koyu tenli bir çocuk görmemiştim."

Burası tuhaf bir kasabaydı.

Mallard, adını pirinç tarlaları ve bataklıklarda yaşayan yabanördeğinden almış bir kasaba. Diğerleri gibi bir

mekândan ziyade bir düşünce olan bir kasaba. Bu düşünce Alphonse Decuir'in aklına 1848'de, bir zamanlar babasının sahibi olduğu ona miras kalan şekerkamışı tarlasında dikilirken gelmiş. Baba ölmüş ve artık özgür olan oğul bu dönümlerce araziye gelecek yüzyıllar boyu ayakta kalacak bir şey yapmak istemiş. Onun gibi insanlar, asla beyaz olarak kabul görmeyecek ama zenci gibi davranılmayı da reddeden insanlar için bir kasaba. Üçüncü bir yer. Annesi –huzur içinde yatsın– onun teninin açıklığından nefret edermiş; Alphonse henüz küçük bir oğlanken onu ite kaka güneşe çıkarır ve tenini koyultması için yalvarırmış. Belki de bu kasaba konusundaki ilk düşlerinin sebebi buydu. Açık tenli olmak, büyük bedellerle miras kalan diğer her şey gibi sıkıntı verici bir armağandı. Alphonse kendisinden de açık tenli olan bir melezele evlendi. Kadın ilk çocuklarına hamile kaldı ve Alphonse çocuklarının çocuklarının çocuklarının daha da açık tenli olduğunu hayal etti, tıpkı sürekli süt katılan kahve gibi. Daha mükemmel bir zenci. Her nesil bir öncekinden daha açık tenli.

Kısa sürede diğerleri geldi. Kısa süre sonra düşünce ve mekân ayrılmaz bir bütün oldu ve Mallard, St. Landry Parish sınırına kadar dayandı. Siyahi insanlar onun hakkını da fısıldaştılar, onu merak ettiler. Beyazlar ise varlığına bile inanmadı. 1938'de St. Catherine Kilisesi inşa edildiğinde piskoposluk Dublin'den genç bir papaz gönderdi, adam oraya vardığında kaybolduğuna emindi. Piskopos Mallard'ın siyahilerin yaşadığı bir kasaba olduğunu söylememiş miydi ona? Öyleyse etrafta dolaşan bu insanlar kimdi? Açık tenli, sarışın ve kızıl, en koyu tenlisi bir Yunan'dan daha esmer olmayan bu insanlar? Amerika'da siyah addedilenler, beyazların kendilerinden uzak tutmak istedikleri bunlar mıydı? İyi de farkı nasıl anlayabiliyorlardı?

Vignes ikizleri doğduğunda Alphonse Decuir ölmüştü,

uzun zaman önce bu dünyadan göçüp gitmişti. Ama torunlarının çocuklarının torunlarının çocuklarının torunları isteseler de istemeseler de onun mirasını devraldılar. Bu durum onu hiç mi hiç ilgilendirmiyormuş gibi her Kurucu Günü pikniğinden önce şikâyet eden, okulda kurucunun adı her geçtiğinde gözlerini yuvarlayan Desiree bile. Bu durum ikizler ortadan kaybolduktan sonra da değişmeyecekti. Desiree mirası olan bu kasabanın bir parçası olmayı asla istemese de. Geçmişinden omzuna dokunan bir eli silkip atarcasına kurtulabileceğini düşünmüş olsa da. Bir kasabadan kaçabilirsiniz ama kan bağınızdan kaçamazsınız. Vignes ikizleri her nedense ikisini de başarabileceklerini düşündüler.

Eğer Alphonse Decuir bir zamanlar hayalini kurduğu kasabada dolaşabilseydi torunlarının çocuklarının torunlarının çocuklarının torunlarının görünüşleri karşısında büyük bir mutluluk duyardı. İkiz kızlar, beyaza yakın bir ten, ela gözler ve dalgalı saçlar. Onlara hayran olurdu. Annesiyle babasından biraz daha mükemmel bir çocuk oldukları için. Bundan harika ne olabilirdi?

Vignes ikizleri 14 Ağustos 1954'te, Kurucu Günü dansının hemen sonrasında ortadan kayboldu. Herkesin sonradan fark edeceğini bildikleri için uzun süredir planladıkları bir andı bu. Zeki olan Stella, kasaba halkının dikkatinin dağınık olacağını söylemişti. Kasap Willie Lee'nin kilolarca kaburga, göğüs eti ve sosis pişirdiği kasaba meydanındaki uzun mangal partisinde güneş altında mayışacaklardı. Sonra Vali Fontenot bir konuşma yapacak, Peder Cavanaugh yemek duası okuyacaktı, o sırada çoktan kıpırdanmaya başlamış olan çocuklar dua eden anne ve babalarının tuttuğu tabaklardaki çıtır tavuk derilerini kapacaklardı. Orkestranın çaldığı uzun bir öğleden sonra olacak ve gece okulun spor salonundaki

dansla sona erecek, birkaç saat önce o spor salonunda gençliklerine geri dönmenin mutluluğunu yaşayan yetişkinler Trinity Thierry'nin romlu pançından kadehlerce içtikten sonra sendeleye sendeleye evlerine geri döneceklerdi.

Başka bir gece olsa Sal Delafosse penceresinden dışarı bakıp iki kızın ay ışığı altında yürüdüğünü görebilirdi. Adele Vignes ahşap zeminin gıcırtısını duyabilirdi. Hatta restoranını o saatlerde kapatan Lou LeBon bile puslu pencere camları ardından ikizleri görebilirdi. Ama Kurucu Günü'nde Lou'nun Yumurta Evi erken kapandı. Aniden kendini çok enerjik hisseden Sal sevişmek için karısına sıрнаştı. Adele içtiği kadehler dolusu romlu panç sonrası horul horul uyuyor, rüyasında mezunlar toplantısında kocasıyla dans edişini görüyordu. İkizlerin tam planladıkları gibi gizlice kaçtıklarını kimse görmedi.

Fikir kesinlikle Stella'nın fikri değildi – o son yaz, piktikten sonra kaçmaya karar veren Desiree'ydi. Buna şaşır-mamak gerekirdi belki de. Yıllarca onu dinleyen herkese Mallard'dan ayrılacağı günü dört gözle beklediğini söylemiş miydi? En çok da onu, hayallerini dinlemeye uzun süre önce alışmış bir kızın sabrıyla dinleyen Stella'ya söylemişti. Stella için Mallard'dan ayrılmak Çin'e gitmek kadar büyük bir hayaldi. Teknik olarak mümkün olması kendisinin bunu yapabileceği anlamına gelmiyordu. Ama Desiree hayatı boyunca bu küçük çiftlik kasabasının dışında bir yaşamın hayalini kurmuştu. İkizler, Opelousas'ta *Roma Tatili*'ni izlerlerken Desiree, balkondan aşağıdaki beyazlara patlamış mısır atan haşarı ve sıkılmış siyahi çocukların sesleri yüzünden konuşmaları zar zor duymasına rağmen büyülenmiş bir hâlde parmaklıklara yaslanmış, bulutların üzerinde Paris ya da Roma gibi uzak bir yere doğru süzüldüğünü hayal etmişti. Oysa sadece iki saat uzaklıktaki New Orleans'a bile gitmemişti.

Annesi her zaman, “Orada seni bekleyen tek şey çılgınlık,” derdi ki bu, Desiree’nin gitme arzusunu daha da artırır-
dı. İkizler, bir yıl önce şehre kaçan Farrah Thibodeaux adın-
da bir kız tanıyorlardı ve bu, kulağa çok basit geliyordu.
Kendilerinden bir yaş büyük olan Farrah bunu yapabildiyse
ne kadar zor olabilirdi ki? Desiree şehre kaçıp artist olduğu-
nu hayal ederdi. Hayatı boyunca tek bir oyunda rol almıştı
–dokuzuncu sınıfta *Romeo ve Juliet*’te– ama sahnede ön pla-
na çıktığında bir saniyeliğine bile olsa Mallard’ın belki de
Amerika’nın en sıkıcı kasabası olmadığını hissetmişti. Sınıf
arkadaşları ona tezahürat yaparken Stella spor salonunun
karanlığına dalıp ortadan kaybolduğunda Desiree hayatın-
da ilk kez bir ikizi olmadığını, natamam bir ikilinin yarısı
 olmadığını, sadece kendisi olduğunu hissetmişti. Ama son-
raki sene *On İkinci Gece*’deki Viola rolünü, babası okula son
dakika bağışı yapan valinin kızına kaptırmış ve Mary Lou
Fontenot’ın ışıldayarak izleyicilere el salladığı, kendisinin
ise sahne arkasında surat astığı geceden sonra kardeşine
Mallard’dan ayrılmaya can attığını söylemişti.

“Sürekli bunu söylüyorsun,” demişti Stella.

“Çünkü doğru.”

Oysa doğru değildi, tam olarak doğru sayılmazdı.
Mallard’dan nefret etmiyor, onun küçüklüğü yüzünden ka-
pana kısılmış hissediyordu. Hayatı boyunca aynı tozlu yol-
larda yürümüş, bir zamanlar annesinin kullandığı, ileride
çocuklarının da kargacık burgacık kazıntıları parmaklarıyla
takip edip aynısını yapacaklarını bildiği okul sıralarının al-
tına adının baş harflerini kazımişti. Üstelik okul her zaman
olduğu binadaydı, bütün sınıflar bir aradaydı, yani Mallard
Lisesi’ne başlamak en ufak bir ilerleme hissi vermiyordu,
koridorun karşı tarafına atılmış bir adımdı sadece. Herkes
açık tenli olmaya bu denli saplantılı olmasa tüm bunlara
dayanabilirdi belki de. Syl Guillory ile Jack Richard kimin

karısı daha açık tenli diye berberde tartışır, annesi şapka takması için arkasından bağırır, insanlar hamileyken kahve içmenin ya da çikolata yemenin bebeği koyu tenli yapabileceği gibi saçma sapan şeylere inanırdı. Babası o kadar açık tenliydi ki soğuk bir sabah kollarını çevirdiğinde Desiree damarlarının mavimsi rengini görebilirdi. Ama beyaz adamlar ona saldırdığında bunun hiçbir önemi olmamıştı, bu olaydan sonra Desiree açık tenli olmayı nasıl önemseyebilirdi ki?

Artık babasını çok az hatırlıyordu, bu onu biraz korkutuyordu. O ölmeden önceki yaşam kendisine anlatılan bir masaldı sanki. Annesinin beyaz insanların evlerini temizlemek için erken kalkmadığı ya da hafta sonları ekstra çamaşır yıkamak için başkalarının kirlilerini eve getirmede, oturma odalarında çamaşır iplerinin asılı olmadığı zamanlar. İkizler yatak örtülerinin ve çarşafların arkasına saklanmaya bayılırlardı, ta ki Desiree evlerinin sürekli yabancıların kirlileriyle dolu olmasının ne kadar aşağılayıcı olduğunu fark edene dek.

“Eğer bu doğruysa bu konuda bir şey yapmak gerek,” demişti Stella.

Stella her zaman becerikliydı. Pazar geceleri her sabah temiz bir elbise bulmak ve çantasının dibinde kırış kırış olmuş ödevini yapmak için koşturan Desiree’nin aksine Stella bir hafta boyunca giyeceği giysileri ütülerdi. Okulu çok severdi. Anaokulundan beri matematikte en yüksek notları alırdı, hatta lise ikinci sınıf öğrencisiyken Bayan Belton küçük sınıflardan birkaçına ders vermesine izin vermişti. Spelman’daki öğrencilik yıllarından kalan aşınmış yüksek matematik kitabını Stella’ya vermiş ve Stella haftalarca yatağına uzanıp tuhaf şekilleri, parantezler içindeki upuzun sayıları çözmeye uğraşmıştı. Desiree kitabı şöyle bir karış-

tırmış ama denklemler ona kadim bir dilden farksız gelmemiştir. Stella, sanki Desiree ona bakarsa kitap kirlenecekmiş gibi elinden çekip almıştır.

Stella ileride Mallard Lisesi'nde öğretmen olmak istiyordu. Ama Desiree Mallard'daki geleceğini, her zamankinden farksız sürüp giden bir hayatı her düşündüğünde boğazına bir şey takıldığını hissediyordu. Ne zaman ayrılmaktan söz etse Stella bu konuda asla konuşmak istemiyordu.

“Annemi bırakıp gidemeyiz,” diyordu her seferinde ve ağzının payını alan Desiree susuyordu. Asla dile getirilmemesi gereken bölüm kendini fazlasıyla kaybolmuş hissediyor olmasındı.

Onuncu sınıfın son günü anneleri işten eve döndü ve ikizlerin sonbaharda okula geri dönmeyeceklerini bildirdi. Ayaklarını dinlendirmek için yavaşça kanepeye oturarak yeterince eğitim aldıklarını, artık çalışmalarını gerektiğini söyledi. O sırada ikizler on altı yaşındaydı ve Stella daha sık gelen faturaları fark etmiş ya da Desiree annesinin daha fazla kredi istemek için sadece son ayda onu neden iki kez Fontenot'a gönderdiğini merak etmiş olabilirdi, buna rağmen ikisi de çok şaşırıldı. Anneleri ayakkabılarının bağlarını çözerken kızlar hiçbir şey söylemeden sessizce birbirlerine baktı. Stella midesine yumruk yemiş gibi görünüyordu.

“Ama ben hem çalışıp hem okula gidebilirim,” dedi. “Ben bir yolunu bul...”

“Yapamazsın tatlım,” dedi annesi. “Gün içinde orada olmak zorundasın. Gerek olmasa böyle bir şey yapmam biliyorsun.”

“Biliyorum ama...”

“Hem Nancy Belton sana ders bile verdirtmedi mi? Daha fazla ne öğreneceksin?”

Anneleri onlara çoktan iş bulmuştu; Opelousas'ta bir eve temizliğe gidecekler ve sabah işe başlayacaklardı. Desiree, temizlikte annesine yardım etme fikrinden hiç hoşlanmadı. Ellerini kirli bulaşık suyuna daldırmaktan, paspasların üzerine abanmaktan, beyaz insanların kirlilerini çitilemekten parmaklarının bir gün şişeceğini ve yamulacağını bilmekten. Ama en azından artık sınav, ders çalışma, ezberleme, ders dinleme ve sıkıntıdan patlama olmayacaktı. Artık bir yetişkindi. Hayat nihayet gerçek anlamda başlıyordu. Ama ikizler akşam yemeğini hazırlamaya başladıklarında lavaboda havuçları yıkayan Stella sessiz ve üzgündü.

“Düşünüyordum da...” dedi. “Sanırım sadece düşünüyordum...”

Stella bir gün üniversiteye gitmek istiyordu ve Spelman, Howard ya da istediği herhangi bir okula gidebileceği kesindi. Desiree'yi korkutan şey, Stella'nın onsuz Atlanta'ya ya da D.C.'ye gitmesiydi. Ufak bir yanı rahatlamış hissediyordu, Stella artık onu bırakıp gidemezdi. Ama kız kardeşini üzgün görmekten nefret ediyordu.

“Hâlâ gidebilirsin,” dedi Desiree, “yani daha sonra.”

“Nasıl? Önce liseyi bitirmek gerek.”

“Sen de önce onu yaparsın. Gece okulu ya da onun gibi bir yolla. Çabucak bitirirsin, bunu başarabileceğini biliyorsun.”

Türlü için havuçları doğrayan Stella tekrar sessizleşti. Annelerinin ne kadar çaresiz olduğunun ve kararı konusunda asla tartışmayacağını farkındaydı. Ama o kadar gerindi ki bıçak elinden kayıp parmağını kesti.

Yüksek bir fısıltıyla, “Siktir!” diyerek yanındaki Desiree'yi çok şaşırttı. Stella hemen hemen hiç küfredmezdi, özellikle de annesinin duyma ihtimali olan bir yerde. Bıçağı bıraktı, işaretparmağından ince bir çizgi hâlinde kan akıyordu ve Desiree hiç düşünmeden onun kanayan parmağını emdi, tıpkı küçükken yaptığı ve Stella'nın da ağlamayı bıraktığı

gibi. Bunun için artık çok büyük olduklarını biliyordu ama yine de Stella'nın parmağını ağzında tutup kanın metal tadını aldı. Stella hiçbir şey söylemeden onu izliyordu. Gözleri nemliydi ama ağlamıyordu.

“Bu çok iğrenç,” dedi ama parmağını çekmedi.

İkizler bütün yaz sabah otobüsüyle Opelousas'a gittiler ve orada üzerinde beyaz mermer aslanlar olan demir kapılar ardına gizlenmiş kocaman beyaz bir evde çalıştılar. Aslanların görüntüsü göze o kadar teatral geliyordu ki Desiree ilk gördüğünde kahkahalarla güldü ama Stella sanki her an canlanıp onu parçalayabilirmiş gibi temkinli gözlerle baktı sadece. Anneleri onlara bu işi bulduğunda Desiree ailenin zengin ve beyaz olduğunu anlamıştı. Ama böylesi bir ev beklemiyordu... Kristal bir avizenin sarktığı tavan o kadar yüksekti ki tozunu almak için merdivenin tepesine tırmanmak zorunda kalıyordu, döne döne yukarı çıkan merdivenler o kadar uzundu ki bir bezle tırabzanı silerken başı dönüyordu ve kocaman mutfağı silerken nasıl kullanıldığı hakkında en ufak bir fikrinin olmadığı aşırı fütürist ve yeni aletlerin yanından geçiyordu.

Bazen Stella'yı kaybediyor ve onu aramak zorunda kalıyordu; ona seslenmek istiyor ama sesinin tavanlarda yankılanmasından çekiniyordu. Bir keresinde yatak odasındaki tuvalet masasını cilalarken bulmuştu onu; minik losyon şişeleriyle donatılmış tuvalet masasının aynasına özlem dolu bir ifadeyle bakıyordu, o pelüş pufa oturup ancak Audrey Hepburn'un yapacağı gibi ellerine kokulu kremleri sürmek istiyormuş gibi bir hâli vardı. Sanki kadınların böyle yaptıkları bir dünyada yaşıyormuş gibi hayran hayran kendine bakıyordu. Ama sonra arkasında Desiree'nin görüntüsü belirdi ve Stella bu denli ufak bir şey istiyor olmaktan neredeyse utanmış bir hâlde bakışlarını başka tarafa çevirdi.